

Nr 16.

Av herr **Wolgast m. fl.**, om viss ändring i villkoren för statsbidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.

Enligt k. kungörelsen den 4 juni 1937 (S. F. S. nr 297) ang. statsbidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka gäller bl. a. som villkor för dylikt bidrag, att vårdavgiften å dessa hem icke får överstiga 50 öre per dag och patient. Vid bestämmande av detta belopp utgick man från en beräknad dagkostnad om c:a kr. 2:25 per dag, vartill staten skulle bidraga med kr. 1:25 samt anstaltsägaren—landstinget och patienten, resp. dennes hemortskommun, med 50 öre vardera. Dagavgiften sattes till detta låga belopp, för att någon regressrätt för kommunen gentemot landstinget ej skulle föreligga.

Vid utfärdande av ovannämnda författning togs ej någon hänsyn till de å sagda hem vårdades folkpension. Enligt gällande bestämmelser äger kommun av folkpensionen tillgodogöra sig sina utlägg för den vårdade. Med nuvarande storlek av folkpensionerna får kommunen sina utgifter helt täckta för folkpensionsberättigade vårdtagare, som vårdas å dessa hem. Därjämte uppstår ett överskott, vilket går till den vårdade eller hans anhöriga. Att detta överskott ibland kan belöpa sig till ej oväsentliga belopp framgår bl. a. därav, att i ortsgrupp 3 folkpensionen kan uppgå till över 500 kr. per år, medan vårdavgiften utgör allenast kr. 182:50 för helt år.

Det måste uppenbarligen vara oriktigt, att den vårdade på detta sätt kan hopsamla kapital under tid, som han är helt omhändertagen av det allmänna. I motiener till 1938 års riksdag berördes denna fråga och hemställdes, att riksdagen för sin del måtte besluta, att till fattig patient, som vårdas å ett landstingshem för lättskötta sinnessjuka, utgående folkpension — efter avdrag av det mindre belopp, som eventuellt må behållas för pensionärens eget bruk — delas lika mellan landstinget och vederbörande kommun. Med anledning härav begärde riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skyndsamt utredning av frågan. Denna anförtroddes åt socialvårdskommittén, men något förslag i ärendet har oss veterligt ännu icke framlagts av kommittén.

I avvaktan på detta förslag synes det nödvändigt, att åtgärder nu vidtagas för att råda bot mot sagda missförhållande. En utväg, som därvid ligger nära till hands, är att medgiva en höjning av den vårdavgift, sjukhemsägaren är berättigad uttaga enligt ovannämnda statsbidragskungörelse.

Även andra skäl tala starkt för att en höjning av sagda avgift kommer till stånd. Dagkostnaden vid dessa hem har nämligen avsevärt stigit under de år, som gått sedan statsbidraget fixerades. Orsaken härtill är att söka i den allmänna prisstegringen, i företagna arbetstids- och lönerogleringar och i att

personalbehovet blivit större än beräknat på grund av att klientelet i vissa fall erfordrat mera övervakning och tillsyn än man från början antog.

En av svenska landstingsförbundets byrå nyligen företagen undersökning angående dagkostnaderna och antalet pensionsberättigade vårdtagare vid landstingens vårdhem för lättskötta sinnessjuka åren 1937 och 1938 visar följande:

Landsting och anstalt	Plats- antal	Vårdkostnad i kr. per dag och patient		Patienter med folkpension i % av samtliga
		1937	1938	
<i>Stockholms läns</i>				
Ulvsunda	65	4: 85	4: 65	94
Norrtälje	51	.	2: 78	67
<i>Södermanlands läns</i>				
Aspa	20	2: 65	2: 51	55
Gnesta	26	2: 32	2: 41	61
Katrineholm	30	2: 10	2: 37	73
Oxelösund	18	2: 19	2: 44	73
Trosa	21	2: 11	2: 02	60
<i>Östergötlands läns</i>				
Ingelstad	29	.	2: 62	69
Tjällmo	20	.	.	60
Vadstena	16	.	.	75
<i>Jönköpings läns</i>				
Eksjö	38	2: 19	2: 42	58
Gislaved	28	2: 27	2: 39	64
Tranås	28	2: 47	2: 55	71
<i>Kalmar läns södra</i>				
Kalmar	43	3: 17	3: 27	70
Mörebygden	30	2: 70	2: 91	90
Högsby	26	2: 52	2: 57	.
<i>Blekinge läns</i>				
Ronneby	134	1: 99	2: 00 ¹	80—90
<i>Kristianstads läns</i>				
Vårdhemmet i Kristianstad	54	3: 09	3: 46	74
Upptagningsanstalten i d:o	45	3: 70	3: 69	71
Areslöv	58	2: 89	2: 87	76
Barkåkra	30	2: 59	2: 74	77
Borrby	30	2: 78	2: 77	80
Bommeryd	23	2: 75	2: 89	100
<i>Malmöhus läns</i>				
Ramlösa	48	3: 63	3: 77	.
<i>Skaraborgs läns</i>				
Sjöryd	26 (f. n.)	.	.	90
Aspö	48	.	.	83

Under år 1939 hava dagkostnaderna fortsatt att stiga och torde för närvarande i medeltal ej oväsentligt överstiga 3 kr. per dag. För innevarande

¹ För 1939 beräknas dagkostnaden till 2: 30 kr. och för 1940 till 2: 70 kr.

år är en ytterligare höjning av dagkostnaderna att emotse. Under sådana förhållanden synas starka skäl föreligga, att en höjning av vårdavgiften till 1 kr. per dag medgives. Då flertalet av de å dessa vårdhem intagna äro fattigvårdsbehövande, är det vederbörande kommuner, som i första hand få svara för vårdavgiften. De äga emellertid, som nämnts, rätt att tillgodogöra sig den intagnes folkpension för att täcka sina kostnader. Då av nyss anförda siffror framgår, att c:a 80—90 % av de å vårdhemmen intagna åtnjuta folkpension och denna ofta torde belöpa sig till minst 1 kr. per dag, kommer den ifrågasatta avgiftsförhöjningen knappast att medföra någon ekonomisk belastning av kommunerna.

På vårdhemmen äro även en del självbetalande patienter intagna. Ej heller för deras vidkommande synes en vårdavgift om 1 kr. per dag vara oskälig.

Under åberopande av vad sålunda anförts få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i villkoren för statsbidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, att vårdavgiften å dylikt hem må utgöra högst 1 kr. per dag och patient.

Stockholm den 17 januari 1940.

T. Wolgast.

Verner Hedlund,
Östersund.

Harald Andersson
i Dunker.

Ola Jeppsson.

Elof Hällgren.

Martin Skoglund.
